

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
Харківський національний університет внутрішніх справ
Кафедра правоохоронної діяльності та поліціїстики

Факультет №6

ТЕКСТ ЛЕКЦІЇ

навчальної дисципліни «**ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ**» обов'язкових
компонент освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої
освіти

262 Правоохоронна діяльність

**за темою №3: Правові основи організації оборони, державного
керівництва і управління військовими формуваннями України.**

Харків 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 21 грудня 2023 р. № 11

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 6
Протокол від 20 грудня 2023 р. № 12

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з юридичних дисциплін
Протокол від 21 грудня 2023 р. № 11

Розглянуто на засіданні кафедри правоохоронної діяльності та поліціїсти
Протокол від 14 грудня 2023 року № 13

Розробники:

Старший викладач кафедри правоохоронної діяльності та поліціїсти,
кандидат юридичних наук Пінчук Юлія Костянтинівна.

Рецензенти:

1. Заступник начальника відділення поліції № 3 Харківського районного управління поліції № 1 ГУНП в Харківській області, д.ю.н., с.н.с. Прокопенко О.Ю.
2. Доцент кафедри адміністративного права та процесу Факультету № 1 Харківського національного університету внутрішніх справ, к.ю.н., доц. Казанчук І.Д.

План лекції

1. Загрози національній безпеці у воєнній сфері.
2. Органи, що здійснюють керівництво військовими формуваннями та їх повноваження.
3. Військове управління та повноваження органів, що його здійснюють.
4. Структура державного оборонного планування.
5. Акти органів військового управління і військового командування.

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України : від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141. // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Про Збройні Сили України: Закон України від 06.12.1991 р. № 1934-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 9. – Ст. 108. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1934-12#Text>
3. Про оборону України: Закон України від 06.12.1991 р. № 1932-XII // Відомості Верховної Ради України – 1992. – № 9. – Ст. 106. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1932-12#Text>
4. Про Раду національної безпеки і оборони України: Закон України від 15.03.1998 р. № 183/98-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 35. – Ст. 237. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/183/98-%D0%B2%D1%80#Text>
5. Про Концепцію оборони та будівництва Збройних Сил України: постанова Верховної Ради України від 11.10.1991 р. № 1659-XII // Відомості Верховної Ради України – 1991. – № 51. – Ст. 729. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1659-12#Text>
6. Про єдиний державний реєстр нормативних актів: указ Президента України від 27.06.1996 р. № 468/96 // Уряд. кур'єр від 04.07.1996 р. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/468/96#Text>
7. Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності: указ Президента України від 10.06.1997 р. № 503/97 // Офіц. вісн. України. – 1997. – № 24. – Ст. 11. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/503/97#Text>
8. Про державний кордон України: Закон України від 04.11.1991 р. № 1777-XII // Відомості Верховної Ради України – 1992. – № 2. – Ст. 5. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1777-12#Text>
9. Про Службу безпеки України: Закон України від 25.03.1992 р. № 2229-XII // Відомості Верховної Ради України – 1992. – № 27. – Ст. 382. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2229-12#Text>
10. Про Державну прикордонну службу України: Закон України від 03.04.2003 р. № 661-IV // Відомості Верховної Ради України – 2003. – № 27. – Ст. 208. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/661-15#Text>
11. Про Державну спеціальну службу транспорту: Закон України від

05.02.2004 р. № 1449-IV // Відомості Верховної Ради України – 2004. – № 19. – Ст. 269.

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1449-15#Text>

12. Про Службу зовнішньої розвідки України: Закон України від 01.12.2005 р. № 3160-IV // Відомості Верховної Ради України – 2006. – № 8. – Ст. 94.

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/3160-15#Text>

13. Про Концепцію переходу Збройних Сил України до комплектування військовослужбовцями контрактної служби на період до 2015 р.: указ Президента України від 07.04.2001 р. № 239/2001 // Офіц. вісн. України. – 2001. – № 15. – Ст. 644.

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/239/2001#Text>

14. Про затвердження Положення про підготовку і проведення призову громадян України на строкову військову службу 19 та прийняття призовників на військову службу за контрактом: постанова Кабінету Міністрів України від 21.03.2002 р. № 352 // Офіц. вісн. України. – 2002. – № 13. – Ст. 656.

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/352-2002-%D0%BF#Text>

15. Про затвердження Положення про військові комісаріати: постанова Кабінету Міністрів України від 14.06.2013 р. № 389 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 42. – Ст. 1503.

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-2013-%D0%BF#Text>

16. Про Військову службу правопорядку у Збройних Силах України: Закон України від 07.03.2002 р. № 3099-III // Відомості Верховної Ради України – 2002. – № 32. – Ст. 225.

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3099-14#Text>

17. Про Положення про проходження військової служби відповідними категоріями військовослужбовців: указ Президента України від 07.11.2001 р. № 1053/2001 // Офіційний вісник України – 2001. – № 46. – Ст. 2039.

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1053/2001#Text>

18. Положення про проходження громадянами України військової служби у Збройних Силах України: Указ Президента України від 10.12.2008 р. № 1153/2008 // Офіційний вісник України офіційне видання від 22.12.2008 — 2008 р., № 95, Ст. 3129

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1153/2008#Text>

19. Про Положення про проходження громадянами України служби у військовому резерві Збройних Сил України: указ Президента України від 29.10.2012 р. № № 618/2012 // Офіційний вісник України — 2012 р., № 83, стор. 51, Ст. 3348

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/618/2012#Text>

20. Про військові формування в Україні: постанова Верховної Ради України від 24.08.1991 р. № 1431-XII // Офіційний вісник України . – 1991. – № 38. – Ст. 506.

- <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1431-12#Text>
21. Про затвердження структури військового резерву людських ресурсів: постанова Кабінету Міністрів України від 12.11.2014 р. № 607 //Офіційний вісник України — 2014 р., № 92, Ст. 2648.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/607-2014-%D0%BF#Text>
 22. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 р. № 1697-VII // Відомості Верховної Ради України — 2015 р., / № 2-3 / Ст. 12.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text>
 23. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 р. № 393/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. — 1996. — № 47. — Ст. 256.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80#Text>
 24. Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання: Закон України від 20.02.2003 р. № 549-IV // Відомості Верховної Ради України.— 2003. — № 23. — Ст. 148.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/549-15#Text>
 25. Про Концепцію гуманітарного і соціального розвитку у Збройних Силах України: указ Президента України від 12.01.2004 р. № 28/2004 // Офіційний вісник України — 2004. — № 2. — Ст. 33.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/28/2004#Text>
 26. Про Дисциплінарний статут Збройних Сил України: Закон України від 24.03.1999 р. № 551-XIV // Відомості Верховної Ради України — 1999. — № 22–23. — Ст. 197.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/551-14#Text>
 27. Про затвердження Порядку проведення службового розслідування стосовно осіб, уповноважених на виконання функцій держави, або органів місцевого самоврядування: постанова Кабінету Міністрів України від 13.06.2000 р. № 950 // Офіційний вісник України — 2000. — № 24. — Ст. 1004.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/950-2000-%D0%BF#Text>
 28. Про оренду державного та комунального майна: Закон України від 03.10.2019 р. № 2269-XII // Відомості Верховної Ради України — 2020 р., Ст. 25.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-20#Text>
 29. Про військові формування в Україні: постанова Верховної Ради України від 24.08.1991 р. № 1431-XII // Відомості Верховної Ради України — 1991. — № 38. — Ст. 506.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1431-12#Text>
 30. Про фінансове забезпечення підготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування та органів військового управління Збройних Сил: постанова Кабінету Міністрів України від 14.07.1999 р. № 1262 // Офіційний вісник України. — 1999. — № 29. — Ст. 67.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1262-99-%D0%BF#Text>

31. Про затвердження Положення про інвентаризацію військового майна у Збройних Силах: постанова Кабінету Міністрів України від 03.05.2000 р. № 748 // Офіційний вісник України – 2000. – № 18. – Ст. 751.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/748-2000-%D0%BF#Text>
32. Про затвердження Положення про порядок обліку, зберігання, списання та використання військового майна у Збройних Силах: постанова Кабінету Міністрів України від 04.08.2000 р. № 1225// Офіційний вісник України. – 2000. – № 32. – Ст. 1366.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1225-2000-%D0%BF#Text>
33. Про затвердження Положення про інвентаризацію військового майна у Збройних Силах: постанова Кабінету Міністрів України від 03.05.2000 р. № 748 // Офіційний вісник України. – 2000. – № 18. – Ст. 751.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/748-2000-%D0%BF#Text>
34. Про затвердження Положення про порядок обліку, зберігання, списання та використання військового майна у Збройних Силах: постанова Кабінету Міністрів України від 04.08.2000 р. № 1225 // Офіційний вісник України. – 2000. – № 32. – Ст. 1366.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1225-2000-%D0%BF#Text>
35. Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту: Закон України від 22.10.1993 р. № 3551-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 45. – Ст. 425.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3551-12#Text>
36. Про статус ветеранів військової служби і ветеранів органів внутрішніх справ та їх соціальний захист: Закон України від 24.03.1998 р. № 203/98-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 40–41. – Ст. 249.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/203/98-%D0%B2%D1%80#Text>
37. Про порядок і розміри грошового забезпечення та заохочень військовозобов'язаних: постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2006 р. № 1644 // Офіц. вісн. України. – 2006. – № 48. – Ст. 3190.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1644-2006-%D0%BF#Text>
38. Про соціальний та правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей: Закон України від 20.12.1991 р. № 2011- ХІІ / Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 15. – Ст. 190.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2011-12#Text>
39. Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб: Закон України від 09.04.1992 р. № 2262-ХІІ // Там же. – 1992. – № 29. – Ст. 399.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2262-12#Text>
40. Про державні гарантії соціального захисту військовослужбовців, які звільняються зі служби у зв'язку з реформуванням Збройних Сил України, та членів їх сімей: Закон України від 15.06.2004 р. № 1763-IV // Там же. – 2004. – № 36. – Ст. 444.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1763-15#Text>
41. Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію: Закон України від

21.10.1993 р. № 3543-XII // Там же. – 1993. – № 44. – Ст. 416.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3543-12#Text>

Основна література:

42. Клімушин, П. С. Автоматизована система управління Збройних сил України як сучасний різновид стратегічного озброєння / П. С. Клімушин, В. Д. Кротов // Теорія та практика державного управління. – 2014. – Вип. 1 (44). – С. 16-23.
<http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/4112>
43. Нестеренко, О. В. Поняття адміністративно-правового статусу Збройних Сил України як суб'єкта забезпечення національної безпеки і оборони України / Нестеренко О. В. // Науковий вісник публічного та приватного права. – 2020. – Вип. 4. – С. 137-141.
<http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/10030>
44. Нестеренко, О. В. Особливості адміністративно-правового статусу Збройних Сил України як суб'єкта забезпечення національної безпеки і оборони України / Нестеренко О. В. // Науковий вісник публічного та приватного права. – 2020. – Вип. 3. – С. 143-148
<http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/10029>
45. Нестеренко, О. В. Система суб'єктів забезпечення національної безпеки і оборони України / Олександр Володимирович Нестеренко // Право і безпека. - 2020. - № 2 (77). - С. 33-39.
<http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/9518>
46. Слинько Д. В. Проблеми виокремлення галузей процесуального права України: загальнотеоретичний аналіз / Слинько Д. В. // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія: Право. - 2017. - Вип. 23. - С. 18-21.
<http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/5574>
47. Сокурєнко, В. В. Недоліки Закону України «Про Збройні сили України» / В. В. Сокурєнко // Актуальні проблеми держави та права України в контексті євроінтеграції :зб. матеріалів круглого столу (м. Київ, 14 трав. 2015 р.) / МВС України, МОН України, Нац. акад. внутр. справ, Навч.-наук. ін-т права та психології, Каф. загальноправ. дисциплін. – Київ, 2015. – С. 5-6.
<http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/9441>
48. Сокурєнко В. В. Адміністративно-правовий статус Генерального штабу України [Електронний ресурс] / Сокурєнко В. В. // Порівняльно-аналітичне право: електронне наукове видання. - 2015. - № 3. - С. 171-174
<http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/1706>
49. Сокурєнко В. В. Адміністративно-правовий статус Міністерства

оборони України / Сокурєнко В. В. // Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. : Юридичні науки. – 2015. – Вип. 4. Т. 2. – С. 159-162.

<http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/2820>

50. Сокурєнко В. В. Публічне адміністрування сферою оборони в Україні : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07 // В.В. Сокурєнко; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. - Харків, 2016. - 40 с.

<http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/2324>

51. Сокурєнко В. В. Характеристика підзаконних нормативно-правових актів у сфері оборони / В. В. Сокурєнко // Актуальні проблеми держави і права. - 2015. - Вип. 75. - С. 16-22

<http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/1326>

Збройні Сили України провадять свою діяльність на засадах:

- вірності конституційному обов'язку та військовій присязі;
- верховенства права, законності та гуманності, поваги до людини, її конституційних прав і свобод;
- гласності, відкритості для демократичного цивільного контролю;
- поєднання єдиноначальності і колегіального розроблення найбільш важливих рішень;
- комплектування шляхом призову громадян на військову службу та прийняття на військову службу за контрактом;
- постійної бойової та мобілізаційної готовності;
- збереження державної таємниці; виховання військовослужбовців на патріотичних, бойових традиціях Українського народу, додержання військової дисципліни; забезпечення державного соціально-економічного та соціально-правового захисту громадян, які перебувають на службі у Збройних Силах України, а також членів їх сімей;
- заборони створення і діяльності організаційних структур політичних партій.

Акти органів військового управління і військового командування

Управління - процес цілеспрямованої дії управляючої підсистеми чи суб'єкта управління на керовану систему або об'єкт управління з метою забезпечити його ефективне функціонування чи розвиток.

Військове управління - державна виконавчо-розпорядча діяльність, що здійснюється у відповідності з чинним законодавством військовими органами для практичного виконання завдань Збройними Силами України та іншими військовими формуваннями, організації їх повсякденної життєдіяльності та побуту.

Органи військового управління – Міністерство оборони України, інші центральні органи виконавчої влади, що здійснюють керівництво військовими формуваннями, утвореними відповідно до законів України, Генеральний штаб Збройних Сил України, інші штаби, командування, управління, постійні чи тимчасово утворені органи у Збройних Силах України ті інших військових формуваннях, призначені для виконання функцій з управління, в межах їх компетенції, військами (силами), об'єднаннями, з'єднаннями, військовими частинами, військовими навчальними закладами, установами та організаціями, які належать до сфери управління зазначених центральних органів виконавчої влади, а також військові комісаріати, що забезпечують виконання законодавства з питань загального військового обов'язку і військової служби, мобілізаційної підготовки та мобілізації.

Принципи військового управління

- централізація
- повна єдиноначальність
- військова дисципліна

Акт військового управління - виданий в межах компетенції органу військового управління, в установленій формі документ, спрямований на регулювання відносин в сфері життя, побуту та діяльності і військових формувань.

Акти військового управління діють в специфічній військовій сфері державного управління і поруч із загальними для всіх актів державного управління ознаками мають свої особливості

- в їх змісті (організація військових відносин зі всією їх специфікою);

- в суб'єктах, які уповноважені видавати і зобов'язані виконувати акти військового управління (органи військового управління, військові посадові особи, військовослужбовці);

- в їх обов'язковій беззаперечності для військовослужбовців;

- в підвищеній відповідальності військовослужбовців, в порівнянні з аналогічною відповідальністю осіб, що знаходяться на цивільній державній службі, за невиконання чи порушення акти військового управління (наприклад кримінальна відповідальність за невиконання наказу), що характерно лише для військового законодавства.

Ознаки актів військового управління:

- підзаконність

- авторитарність - обов'язковість для всіх на кого вони поширюються, незалежно від того, чи є вони виконавцями приписів акта підлеглими працівниками органу, який видав акт, чи вони не є такими)

- імперативність – обов'язковість для виконання незалежно від згоди виконавців.

Наказ - обов'язкове для виконання усне або письмове повеління начальника підлеглим, що вимагає виконання певного завдання, дотримання тих чи інших правил або порядку, положення, що встановлюється.

Правом видання письмових наказів користуються: командири військових частин і з'єднань, начальники установ і навчальних учбових закладів, начальники гарнізонів і вище.

Статути військові – офіційні нормативно-правові документи, які регламентують поведінку і діяльність військовослужбовців, життя, побут, несення служби у Збройних Силах, підготовку особового складу підрозділів, частин та з'єднань, і визначають основи їх бойових дій. В них концентрується узагальнений бойовий досвід, досвід різних навчань, які проводяться в мирний час, досягнення військово-теоретичної думки.

Статути військові поділяються на бойові та загальновійськові.

Директива – письмовий бойовий або службовий документ, такий як розпорядження, містить керівні вказівки щодо підготовки та ведення бойових дій, постачання, навчання, штатної організації та іншим питанням життя і діяльності військ (сил). В директиві викладають мету заходів, що проводяться, завдання, порядок і терміни їх виконання.

Директиви можуть бути: оперативні, організаційно-мобілізаційні, з бойової і оперативної підготовки, з тилу та ін.

Настанова - систематизований звіт правил діяльності окремих органів військового управління чи правил користування бойовою зброєю, військовою технікою і їх застосування (наприклад, настанови по використанню видів зброї та інші).

Інструкція (військ.) – відомчий документ, що регламентує яку-небудь сторону діяльності військ (сил) або містить докладні вказівки з питань використання і застосування засобів боротьби.

Припис - письмове розпорядження, складене по певній формі.

Положення – звіт нормативних приписів, який визначає організаційні принципи будівництва, організаційну структуру, місце і роль органів (військ, служб), основні завдання і напрями діяльності, порядок підпорядкування і конкретні обов'язки.

Розпорядженням - форма доведення начальником завдань до підлеглих із часткових питань – наказ, що стосується окремих військовослужбовців (виконавців), а не всієї військової частини (підрозділу) або наказ, що віддає начальник штабу від імені командира.

В розпорядженні міститься формула: «Командир (начальник) наказав».

За юридичними властивостями акти військового управління діляться на:

- нормативно-правові
- індивідуальні

Нормативно-правовий – офіційний письмовий документ, прийнятий уповноваженим на це суб'єктом нормотворення, у визначеній законодавством формі, та встановленою законодавством процедурою,

спрямований на регулювання суспільних відносин, що містить норми права, має не персоніфікований характер і розрахований на неодноразове застосування.

Індивідуальні акти військового управління не містять правил загального характеру і призначені для регулювання конкретних питань, окремих випадків в житті військ.

Класифікація актів військового управління по органах, що видають акти, проводиться згідно з системою органів військового управління.

По право зобов'язаним суб'єктам акти військового управління поділяються на такі групи:

- ▶ акти, звернені до військових органів (військових посадових осіб)
- ▶ акти, звернені до окремих військовослужбовців чи до категорій особового складу
- ▶ акти звернені до військовозобов'язаних запасу і призовників
- ▶ акти, звернені до невійськових державних органів, громадських організацій і до цивільних осіб

За характером питань, які регулюють акти військового управління, можуть бути розділені на акти:

- ▶ управління бойовими діями військ
- ▶ управління бойовою підготовкою особового складу
- ▶ з організації служби військ
- ▶ з матеріально-технічного забезпечення військ
- ▶ з приводу проходження військової служби

Оборона України – система політичних, економічних, соціальних, воєнних, науково – технічних, інформаційних, правових, організаційних, інших заходів держави, щодо підготовки до збройного захисту та її захист у разі збройної агресії або збройного конфлікту.

Повноваження органів, що здійснюють керівництво військовими формуваннями

1. Верховна Рада України

- оголошує за поданням Президента стану війни і укладає мир;
- схвалює рішення Президента про використання ЗСУ у разі збройної агресії проти України;
- затверджує загальну структуру, чисельність, визначає функції ЗСУ, СБУ та інших військових формувань, МВС;
- схвалює рішення про надання військової допомоги іншим державам, про направлення підрозділів ЗСУ до іншої держави чи допуск підрозділів збройних сил інших держав на територію України;
- затверджує протягом двох днів з моменту звернення Президенту України указів про введення воєнного чи надзвичайного стану в Україні або в окремих її місцевостях, про загальну або часткову мобілізацію;
- та ін. (ст. 85 Конституції України)

2. Президент України

- є Верховним Головнокомандувач ЗС України;
- призначає на посади та звільняє з посад вище командування ЗС України, інших військових формувань;
- забезпечує державну незалежність, національну безпеку і правонаступництво держави;
- здійснює керівництво у сфері національної безпеки та оборони держави;
- приймає рішення про загальну або часткову мобілізацію та введення воєнного стану ;
- та ін. (ст. 106 Конституції України)

3. Кабінет Міністрів України

- забезпечує державний суверенітет і економічну самостійність України, здійснення внутрішньої та зовнішньої політики держави, виконання Конституції і законів України, акті Президента України;
- вживає заходів щодо забезпечення прав і свобод людини і громадянина;
- забезпечує проведення фінансової, цінової,
- інвестиційної та податкової політики, політики у сферах праці й зайнятості населення, соціального захисту, освіти, науки і культури,

охорони природи, екологічної безпеки і природокористування;

- розробляє і здійснює загальнодержавні програми економічного, науково-технічного, соціального і культурного розвитку України;
- здійснює заходи щодо забезпечення обороноздатності і національної безпеки України, громадського порядку, боротьби зі злочинністю;
- та ін. (ст. 116 Конституції України)

4. Рада Міністрів АР Крим та місцеві державні адміністрації

- забезпечують на відповідній території виконання Конституції та законів України, актів ПУ, КМ України, центральних органів виконавчої влади з питань оборони;
- законність і правопорядок, додержання прав і свобод громадян;
- виконання державних і регіональних програм соціально-економічного та культурного розвитку, програм охорони довкілля;
- підготовку і виконання відповідних обласних і районних бюджетів;
- та ін. (ст. 119 Конституції України)

5. РНБО

- координує і контролює діяльність органів виконавчої влади у сфері оборони в межах повноважень, визначених КУ та ЗУ “Про Раду національної безпеки і оборони України”

Повноваження органів, що здійснюють безпосереднє військове управління

1. Міністерство оборони України

- бере участь у формуванні та реалізації державної політики з питань оборони і військового будівництва, підготовці проектів Концепції нац. безпеки України, воєнної доктрини України, законодавчих та інших нормативних актів у сфері оборони, забезпечує їх виконання в ЗС України, у встановленому порядку координує діяльність державних органів та органів місцевого самоврядування щодо підготовки держави до оборони;
- забезпечує належний рівень боєздатності, укомплектованості, бойової та

мобілізаційної готовності і підготовки ЗС України;

➤ та ін.

2. Генеральний штаб ЗС України

➤ прогнозує тенденції розвитку форм і способів воєнних дій та засобів збройної боротьби, бере участь у формуванні та реалізації державної політики у сфері оборони, стратегії воєнної безпеки, обґрунтовує напрями розвитку ЗС України;

➤ здійснює стратегічне планування застосування ЗС України, інших військових формувань, утворених відповідно до законів України, та правоохоронних органів для охорони держави;

➤ бере участь у створенні та контролює стан системи управління державою в особливий період;

➤ та ін.

3. Органи управління інших військових формувань

➤ узгоджує з ГШ ЗС України їх програми розвитку в частині, що стосується оборони держави, а також плани підготовки їх органів управління, з'єднань і частин, призначених для підпорядкування органам в/управління в особливий період;

➤ здійснює під керівництвом ГШ ЗС України планування застосування органів управління, з'єднань і частин призначених для підпорядкування органам в/управління в особливий період та виконання завдань територіальної оборони, надають ГШ ЗС України необхідну для цієї

➤ роботи інформацію;

За тими чи іншими ознаками до військових формувань можна віднести:

1. Збройні сили України.

2. Внутрішні війська МВС України.

3. Державну Прикордонну службу України.

4. Службу безпеки України.

5. Службу зовнішньої розвідки України.

6. Державну спеціальну службу транспорту України.

7. Управління державної охорони України.